

מסורת הש"ס

(א) [שנת סו,] (ג) [שס], (א) [נקמן מת,] (ד) [לעיל לג:], (ז) [סנהדרין פ,] (ו) [לעיל מה,] (ח) [מכובות פח,] (ט) [צ"כ לג: לעיל לג:], (י) [סנהדרין כד:], (כ) [נע"פ מו"כ צ"כ בל, ד"ה הו"א],

תורה אור השלם

1. שבעת יי תהיה בין שניהם אם לא שלח ידו במלאכת רעהו וְלָקַח בְּעֵלְיוֹ וְלֹא יִשְׁלַח: שמות כב י

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה כזר וכו' דמשהע שמת: (ג) תוס' ד"ה מתוך וכו' אותה ששייך שבועה משלם התנענע מימה:

רבינו חננאל

וראכל, או שאכלתי ולא אכל הרי הוא כחשוד על שבועת כפירת ממון ושבע שכנגדו ונטול: אם היה משחק בקוביא ומלוה ברביית כזר, אסיקנא תנא חשוד בשבועות ומלוה ברביית פסולי דאורייתא, וקתני גמי מפריחי יונים וסוחרי שביעית פסולי דרבנן: ירושלמי החשוד על השבועה מאמימי מקבלין אותו משיבוא לב"ד שאין מכירין אותו וראמר להן חשוד אני: הוי שניהן החרוב והתנבצ חשודין אמר רב נחמן ר' יוסי אומר יחלוקו, ועבד רב נחמן עובדא כר' יוסי דאמר יחלוקו: יוסי חזר שבועה למקומה: ירושלמי רבי הושעיא אמר קמי' רבי בשם רבנן דתמן חזרה שבועה לבלעול ממה דחשיב ולא יכיל למישתבע ליה קום שלם לי: אמר ר' אמי רבוחינו שבבבל ומאן נינהו רב ושמואל אמרי חזרה שבועה לסיני, כדחצי' למתניתין, האי דתנן וכן היתומים לא יפרעו אלא בשבועה, רב ושמואל בשבועה ואח"כ יפרע מקן, רבוחינו שבא"י ומאן נינהו דאמר תרווייהו א שנו אלא דמת מלוה בחיי לוח ושנשבעין יורשי מלוה ונפרעין מירוש לוח, אבל מת לוח בחיי מלוה כבר נתחייב מלוה לבני לוח שבועה ואח"כ יפרע מקן, כדתנן אין נפרעין מנכסי יתומין אלא בשבועה, וכיון שנשתחייב שבועה ומת, אין אדם מוריש שבועה לבניו דהו"ל כאילו חזרה שבועה לסיני אין כאן דין שבועה, וכל כי האי גונא פקעה מלוה, רבוחינו שבא"י ומאן נינהו דאמר חזרה שבועה למחוייב לה, ואינו יכול לישבע משלם, דההוא גברא דחטף נכסא מחבריה גברא דאמר ר' אמי והוה ר' אבא יתיב קמיה אייתר חד שהדא דחטפה מיניה א"ל אין חטפי ודידי חטפי, א"ר אמי היכי לידיינו דייני להאי דינא גימא ליה שלים ליכא שהדי דחטפה לפטור הא איכא חד שהדא דחטפה גיחייביה שבועה כיון דבחיטפה משהדי עליה והוא אינו [מכחישון] אלא

טוען אין חטפי ודידי חטפי הוה ליה כגולן, א"ל ר' אבא הוה ליה מחוייב שבועה ואינו יכול לישבע וכל המחוייב שבועה ואינו יכול לישבע משלם: אי גימא דא"ל מנה לאבי ביד אביך ווא"ל י אית ליה ואנא פורענא לו וי' לית ליה לישבע משלם, דתני ר' אמי שבועת ה' תהיה בין שניהם, ולא בין הירושין היכי דמי וז השבועה שחייב האב וכיוצא בה הירוש פטור, אי גימא דא"ל מנה לאבי ביד אביך ווא"ל י' ב' ידענא וי' לא ידענא: מה לי הוא מה לי אבוכה כבעטנ ברי קאתו, תרווייהו מחייבי, אלא אל בדטעין מנה לאבא ביד אביך ואי"ל י' ב' ידענא וי' לא ידענא:

וכל דדמי ליה, כל שבועה לשעזר: **משחק בקוביא**, גולן דרבנן הוא

דאמרין י' אסמכתא לא קניא אצל מדאורייתא לאו גולן הוא: **היכי סנן**,

ר' יוסי אומר יחלוקו או ר' מאיר אומר יחלוקו: **לסיני**, לשבועת הר

סיני שהשביע הקב"ה את ישראל על לא תגזול והוא יפרע מן הכופר

ממון לחזירו אצל צ"ד אין נוקקין לא

לשבועה ולא לפרעון: **למחויב לה**,

על זה שהודה במקל'ת וכיון שאינו יכול

לישבע שהרי חשוד הוא ישלם: וכן

היתומים כו', מתני' היא צפירקין:

אי נימא מן הלוח, אם הוצילו שטר

עליו לא יפרעו אלא בשבועת יורשין

המפורש צמטנתו שבועה שלא פקדנו

אצל כו': לא שנו, דבשבועה מיהת

יפרעו יתמי מלוה שהוצילו שטר על

יתמי לוח: **כזר נחטייז מלוה לבני**

לוח שבועה, (ה) משעה שמת לוח אין

לו למלוה ליפרע מן היתומים אלא

בשבועה דק"ל [גיטין לד:] אין נפרעין מן

היתומים אלא בשבועה: ואין אדם

מוריש, לבניו ממון שהוא מחויב

עליו שבועה אלמא הוציל והוא מחויב

שבועה שלא התקבלתי חוב זה ויתומין

אין יכולין לישבע כן אלא שלא פקדנו

אצל ואין זו השבועה המוטלת על

בציהם וגם יתמי לוח אין יכולין לישבע

שפרעו אציהן קאמר רב ושמואל שלא

יפרעו, אלמא המחויב שבועה ואין

יכולין לישבע לא זה ולא זה סבירא

לרב ושמואל חזרה שבועה לסיני ואין

כאן לא שבועה ולא פרעון: **לשולם**,

דהא מודה דחטף ולא כל הימנו של כל

חוטף לומר שלי חטפתי: **לינא פרי**

סדי, ומיגו דאי צעי למימר לא

חטפי מהימנ גמי למימר דידי חטפי:

לפטריה, משום האי מיגו: **איכא חד**

סהדא, ואי אמר לא חטפתי הוה צעי

לאשתכזובי להכחיש את העד:

לישבע, את השבועה שהעד מחייבו

אינו יכול דהא מודה דחטף והעד

מחייבו לישבע שלא חטף וגבי הך

שבועה הוא פסול כגולן אצל כל

שבועות, והא ליכא למימר לישתבע

דדידיה חטף שאין זו שבועה

המוטלת עליו: **צין שניהם**, אם

צעלי הדין קיימין: **מה לי הוא**

ומה לי אצוכ, מאחר שהוא טוען

טענת כרי למה אינו יכול לישבע:

אציו

כל הגשבעין פרק שביעי שבועות

מו.

ה'לכתא מאי א"ל ר' ידענא, והא דאמר' בסמוך עזב רב נחמן

עובדא יחלוקו זה היה אח"כ והא דפרין מינה לקמן אם

איתא אלמא מספקא ליה והא רב נחמן כו' ידע הש"ס דכי אמר אם

איתא כבר עזב עובדא: **ה'ורה יתיב ר' אבא** קמיה, משמע שהיה

תלמידו והא דקרי ליה לעיל ר' אמי

רבוחינו הכי גמי מלינו צפרק צבית

(שבת דף קמו:) שקרא רב רבוחינו

לרב כהנא ורב אסי שהיו תלמידיו אצל

קשה מפרק אלו מליאות (ב"מ דף כד:)

דר' אמי אשכח פרגיות שחוטות בין

טבירא לנפורי אתא לקמיה דר' אבא

אמר ליה זיל שקול לנפחך אלמא לא

היה רבי אבא תלמידו ולספרים דגרסי

אתא לקמיה דר' אסי ניחא טפי דאע"ג

דר' אמי היה יותר גדול מרבי אסי

דכלל מקום מזכיר ר' אמי קודם ר'

אסי ובהניקין (גיטין דף נד:) גמרא

דהמטמא והמדמע והמנכך אמרינן

ההוא דאתא לקמיה דר' אמי א"ל ר'

אסי רבי אתה אומר כן מכל מקום

היה חזירו והיה רבי אמי צא

ליטול ענה ממנו ועוד י"ל דלאחר

זמן היה ר' אמי ראש והיו צאים

הדיינין לפניו:)

ביון דאמר חטפי הוה ליה בגולן,

פירש' צחוקת הצבים (ב"ב דף

לד:). **בתוך שאינו יבוא לישבע**

משלם, דוקא כחשוד שלא יפקיעו

ממנו ממנו ותקנו להפך שבועה אצל

הכא וצחמשים לא ידענא משלם וה"נ

צמטני' כיון שמוטל' על יתומין שבועת

אציהם ואין יכולין לישבע משלמין בני

הלוח דלא שגא מחויב המוצע שבועה

ולא שגא מחויב הנתבע שבועה ואין

יכול לישבע (ט) אותה שחייב אותו

משלם התנענע תימה דמשמע הכא

דרב נחמן דעזב עובדא יחלוקו כר'

יוסי דלית ליה דר' אבא וקשה לר"י

דצפרק השואל (ב"מ דף לו: וש) אמר'

אמתני' דשואל את הפרה שאלה חזי'

יוס כו' לימא תיהוי תיזבתא דר' יוחנן

ורב נחמן דאמרי תרווייהו מנה לי

צידך והלה אומר איני יודע פטור

ומשני כגון שיש עסק שבועה ציניהן

כדריבא דאמר רבא מנה לי צידך

והלה אומר אין לך צידי אלא חמשים

וחמשים איני יודע מתוך שאינו יכול

לישבע משלם והיינו כר' אבא וי"ל

דרב נחמן ודאי לית ליה דר' אבא

אלא דמוקי מתני' דהשואל (סג) כר'

מאיר וכמו שמפרש רבי אבא מילתיה

דר' מאיר ואיהו סבר כר' יוסי והשתא

גמי ניחא הא דלא מוכח צפרק קמא

ועל כרחו אם צא

להחזיק צה הוא עליו לישבע

שלא חטף, שאין החוטף נאמן

לומר שלי חטפתי וזו היא

השבועה שהעד מחייבו לישבע

על מה שהעד מעיד ואינו

יכול לישבע שהרי מודה

לדברי (שם) ודאח רשב"ס ב"ב

לד, הובא לעיל לב:).

לר א מיי פ"ב מהל' טוען

הלכה צ סמג עשין לה

קוש"ע ח"מ סי' צב סעיף ב:

לה ב מיי שם הל' ד טוש"ע

שם סעיף ז:

לו ג מיי פ"יו מהל' מלוה

הלכה צ סמג עשין נד

קוש"ע ח"מ סי' קק סעיף ט:

לו ד מיי שם הל' ד טוש"ע

שם סעיף יא:

ה [מיי] פ"ד מהל' טוען

הלכה ח ופ"ד מהל' גילה

הלכה יד ועשין צ"מ טוש"ע

ח"מ סי' עה סעי' יג וסי'

שם ס"ג:]

ו [טוש"ע ח"מ סי' קן סעיף

ב:]

לה ז ח מיי פ"ד מהל'

טוען הלכה ה והלכה ז

סמג עשין לה טוש"ע ח"מ

סי' עה סעיף טו: